

รายงานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

**The Relationship between Learning Behavior And low Academic
of Faculty of Science and Fisheries Technology. Rajamangala
University of Technology Srivijaya Trang Campus' Students**

จันทร์ อึ้งเอ็ง

Jantra Uieng

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับทุนสนับสนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
งบประมาณเงินรายได้ประจำปี 2554

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตรัง ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยงบรายได้ประจำปี 2554 ในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอบคุณนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ที่ช่วยทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จไปด้วยดี คุณประโยชน์ และคุณค่าของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่มีส่วนวางรากฐานชีวิต การศึกษาและการทำงานอย่างมีคุณภาพของผู้วิจัย

จันทร์ลา อู๋เอ็ง
พฤศจิกายน 2557

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

จันทร์ธา อู่เอ็ง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การซักถามในชั้นเรียน การตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน และ การให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียน จะทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ ด้านผู้เรียน ได้แก่ พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา การปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน รองลง คือด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน

The Relationship between Learning Behavior And low Academic of Faculty of
Science and Fisheries Technology. Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang
Campus' Students

Jantra Uieng

Abstract

The objectives of this research had to study relationship between learning behavior and low academic and study problem and obstacle in learning of student the Faculty of Science and Fisheries Technology, Rajamangala University of Technology SrivijayaTrang Campus' Students. The research group was the freshman students and their studying achievement lower than 2.00. Questionnaire and Interviewing were used the research material. The results showed as following:

Learning behavior is correlated with achievement. Asking questions in class, To listen to lectures and lessons and Set the desired cooperation activities, the teacher assigned to the class are more likely to get a high academic achievement.

Problems and obstacles which had the most effected to the research group was the student aspect, for example, basic knowledge, living adjustment of student, lack of motivation and enthusiasm to learn as well as teaching and studying aspect ,for example, lecturer's inadequate teaching methods, respectively.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	23
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	23
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	24
นิยามศัพท์	24
วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	26
ผลการวิจัย	26
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	34
สรุปผลการวิจัย	34
อภิปรายผลการวิจัย	36
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	44
ประวัติย่อของผู้วิจัย	49

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	27
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตตรัง	28
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการ ประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตตรัง	30
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ปรับตัว ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตตรัง	31
5	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	32
6	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	33
7	ความสัมพันธ์ระหว่างปรับตัวของผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	33
8	ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน	34

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศทุกด้าน และทุกระดับ โดยเฉพาะ การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ช่วยสร้างเยาวชนซึ่งจะเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในหน้าที่ อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันวิชาการชั้น สูง มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ และภาระสำคัญอย่างหนึ่งคือ การผลิต บัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคม

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา คือ ผู้บริหารสถาบัน อาจารย์ผู้สอน และ นักศึกษา ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกัน ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527). ได้กล่าวทั้ง 3 องค์ประกอบไว้ว่า ผู้บริหารสถาบันจำเป็นต้องศึกษาสภาพของ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาก่อนว่า มีสภาพเป็นอย่างไร มาจากสถานภาพและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน อย่างไร มีลักษณะธรรมชาติอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดบรรยากาศทางวิชาการและการให้บริการทาง การศึกษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน คือ นักศึกษาให้มากที่สุด ในส่วนของอาจารย์ผู้สอน จำเป็นต้องศึกษาสภาพของนักศึกษาหรือผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพ ความต้องการในการศึกษา อิทธิพลที่มีผลต่อการเรียนรู้ ความคาดหวังและธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่ง จะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้รับทราบข้อมูลพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้อง และตรงกับ สภาพความเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาและลดช่องว่างระหว่างนักศึกษา กับ อาจารย์ผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของนักศึกษาในด้านการเรียน เศรษฐกิจ สังคม ปัญหา ครอบครัวและปัญหาส่วนตัวที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา และแนะแนวเพื่อช่วย แก้ปัญหาของนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ซึ่งต้องปรับตัวให้เข้ากับสถาบัน สิ่งแวดล้อม วิธีการศึกษา เพื่อน คณาจารย์ เมื่อแรกเข้ามาศึกษาในสถาบัน ส่วนใหญ่ นักศึกษา เหล่านี้จะประสบปัญหาความว้าวุ่น ขาดที่พึ่ง สับสน ส่วนทางด้าน การเรียนอาจประสบปัญหาการ จดคำบรรยายทางวิชาการ การทำรายงาน ซึ่งวิธีการเรียนรู้ศึกษาที่แปลกแตกต่างกันออกไปจาก สภาพการเป็นนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือในระดับการศึกษาก่อนหน้านี้

เนื่องจากการเรียนการศึกษาทุกระดับ ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและปัจจัยทางการ เรียนก็มีด้วยกันหลายปัจจัย และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน การศึกษานั้น โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่สามารถนำไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ใน จำนวนนักศึกษาที่ศึกษามีทั้งนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เป็นกลุ่มที่

น่าสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรม การเรียน จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หน่วยทะเบียนและวัดผล งานบริหารวิชาการและวิจัย พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 จำนวน 196 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 1,086 คน คิดเป็นร้อยละ 18.04 และในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีนักศึกษาที่พ้นสภาพนักศึกษาจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่ง ประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย การปรับตัวในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย การตั้งเป้าหมายในชีวิต และ การเลือกอาชีพในอนาคต ซึ่งเป็นสาเหตุหรือมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและแก้ไข เพื่อให้ศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนตลอดจนมหาวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกได้ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กรอบแนวคิดและทฤษฎี

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน

พฤติกรรมกรเรียน หมายถึง การกระทำสิ่งใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียนกรเรียน โดยการแสดงออกผ่านทางกริยา อากกร และกรปฏิบัติตนทางด้านการเรียน เช่น ความตั้งใจ ฟัง ความสนใจในการตอบคำถามและทำแบบฝึกหัด กรอ่านหนังสือ และกรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทเรียนนอกห้องเรียน เป็นต้น มีผู้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมบุคคลและพฤติกรรมกรเรียนไว้ดังต่อไปนี้

บุญทัน ดอกไธสง (2539) กล่าวถึงพฤติกรรมในการแสดงออกผ่านบุคลิกภาพของบุคคลมี 2 ด้าน คือ

1. ด้านภายนอก คือ รูปร่างหน้าตา การแต่งตัว ท่าทาง
2. ด้านภายใน คือ กิริยาอาการที่แสดงออก โดยมีทั้งการแสดงออกที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด และการที่ซ่อนแฝงอยู่ภายในบุคลิกภาพของบุคคลขึ้นอยู่กับความสามารถ ความสามารถเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ที่เป็นตัวเร้า พฤติกรรมที่สะท้อนบุคลิกภาพบุคคลแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. บุคลิกภาพไม่สัมพันธ์กับการแสดงออก (ผิดปกติ)
2. บุคลิกภาพสัมพันธ์กับการแสดงออก (เสมอต้นเสมอปลาย)
3. ปากกับใจตรงกัน (พูดดี)
4. ปากกับใจไม่ตรงกัน (ดีแต่พูด)

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538) สรุปถึงพฤติกรรมสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. มีเป้าหมายแน่นอน หมายความว่า ผู้เรียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายของตนไว้ก่อนว่า ตนมีหน้าที่หลักคือ การเรียน เมื่อจบแล้วจะไปประกอบอาชีพอะไร ในทางจิตวิทยาเป็นการสร้างความมั่นใจและกำลังใจ

2. มีความประณีตบรรจง หมายความว่า การทำทุกสิ่งทุกอย่างในการเรียนจะต้องตั้งใจทำ และให้เกิดผลสำเร็จเป็นอย่างดีด้วย เป็นการสร้างให้ผู้เรียนมีความขยันหมั่นเพียร มีความพยายาม และมีนิสัยที่ดีในการเรียน

3. มีสุขภาพสมบูรณ์ หมายความว่า การมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย เป็นการสร้างสมรรถภาพของคนที่สูงขึ้น มีส่วนทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนนอกจากนี้ยังมีผู้นำเสนอแนวคิดด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์และการเรียนการศึกษาไว้ดังนี้

เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin , 1951, อ้างถึงใน ทรงพล ภูมิพัฒน์, 2538) เสนอว่า พฤติกรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวข้องกับลักษณะของบุคคล (พันธุกรรม ความสามารถ บุคลิกภาพ และอื่น ๆ) และสถานการณ์ทางสังคมที่บุคคลดำเนินชีวิต

ลินเกร็น (Lingren, 1969, อ้างถึงใน ชลิตา รัตตสาร, 2549) สำรวจพบว่า นักศึกษาที่ผลการเรียนดี มาจากนิสัยในการเรียนดี มีความสนใจในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ และมาจากเขาวินิจฉัยว่าเป็นส่วนน้อย

แมคค็อก (Maddox, 1963, อ้างถึงใน ชลิตา รัตตสาร, 2549) ศึกษาพบว่า ผลการเรียนรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นิสัยในการเรียนที่ดีเป็นองค์ประกอบของความสำเร็จในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 30 – 40

คิวอี้ (Dewey, อ้างถึงใน สุวิทย์ มูลคำ, 2547) เสนอว่า ผู้เรียนต้องเรียนรู้ควบคู่ไปกับการกระทำ (Learning by doing) และผู้เรียนต้องมีการทำความเข้าใจความรู้ใหม่ โดยต้องอาศัยประสบการณ์เดิมที่สั่งสมมาเป็นพื้นฐาน การเรียนรู้เป็นความพยายามเชิงสังคม

แมคเคลแลนด (McClelland : อ้างถึงใน ทรงพล ภูมิพัฒน์, 2538) เชื่อว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญของมนุษย์ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะเป็นตัวเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ (Tylor)

1. ความต่อเนื่อง (continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน
2. การจัดช่วงลำดับ (sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
3. บูรณาการ (integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมด ของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กัน ประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ ของกาเย่ (Gagne)

1. การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้
2. การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
3. การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว
4. ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
5. ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
6. การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)

7. การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)
8. การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จากแนวคิดนักการศึกษา กาย่ (Gagne)

1. ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและ ระบบประสาทในการรับรู้
2. สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. การตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาย่ (Gagne)

1. เร้าความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่น ใช้ การ์ตูน หรือ กราฟิกที่ดึงดูดสายตา
2. ความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง บอกวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนเพื่อให้ทราบว่าจะเรียนเกี่ยวกับอะไร
3. กระตุ้นความจำผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน เพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ ผู้เรียน โดยการตั้งคำถาม เกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหานั้นๆ
4. เสนอเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียน โดยใช้สื่อชนิดต่างๆ ในรูป กราฟิก หรือ เสียง วิดีโอ
5. การยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำได้โดยกรณีศึกษา การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง
6. การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิด
7. การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทาแบบฝึกหัด โดยมีคำแนะนำ
8. การสอบ เพื่อวัดระดับความเข้าใจ
9. การนำไปใช้กับงานที่ทำ ในการทำสื่อควรมี เนื้อหาเพิ่มเติม หรือหัวข้อต่างๆ ที่ควรจะต้องเพิ่มเติม

แนวคิดเรื่องการเรียนรู้การสอน

การเรียนรู้และการสอน เป็นคำที่มักใช้คู่กันเรียกรวมกันว่า “การเรียนรู้การสอน” ทั้งนี้เพราะคำทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ทั้งการสอนและการเรียนต่างเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การสอนเป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ และการสอนที่ดีย่อมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย มีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลาและป้องกันการสูญเปล่า ดังนั้น ผู้สอนจึงมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสอน ทั้งในด้านความหมาย ลักษณะองค์ประกอบ หลักการสอน หลักการเรียนรู้ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างหลักการสอนกับหลักการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติ ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการสอน

บุคคลโดยทั่วไปส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า การสอน คือ การถ่ายทอดเนื้อหาวิชา โดยใช้วิธีการบอกให้ ทำ ให้จำ ให้จด ให้นำไปท่องจำ เพื่อสอบต่อไป แต่ในแวดวงของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะเข้าใจว่าการสอนมิได้หมายถึง วิธีการบอกให้ทำ ให้จำ ให้จด แต่เพียงอย่างเดียว การสอน มีความหมายลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือ วิธีการใดก็ตามที่ครูนำมาใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการสอนทั้งสิ้น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการสอน ไว้หลายทรรศนะดังนี้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533) อธิบายความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือ สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ มีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม และครูกับนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2533) ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือ การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น การสอนจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้เกิดความเจริญงอกงาม การสอนจึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ จึงจะสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

ลำพอง บุญช่วย (2534) กล่าว ถึงการสอนว่า เป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ อาศัยศาสตร์ก็ตรงที่ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอน และผู้ที่มีศิลปะหรือมีกลวิธี มีเทคนิคในด้านต่างๆอีกมากมาย

กล่าวโดยสรุปการสอน คือ กระบวนการให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ จึงจะสามารถก่อให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน

ลักษณะและวิธีสอน

จากความหมายของการสอน ดังสรุปไว้ข้างต้นสามารถให้ข้อสังเกตของลักษณะการสอนได้ 3 ประการ ได้แก่

1. การสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ข้อนี้ต้องการเน้นการสอนในลักษณะของกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งหมายความว่า การสอนจะเกิดขึ้นได้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนิ่งเฉย คือไม่เกิดการเคลื่อนไหวทั้งทางกาย วาจา และทางปัญญา เช่น ครูอาจยืนบอกทั้งชั่วโมงโดยนักเรียนได้ยืมเสียงครูแต่มิได้รับรู้และเกิดประสบการณ์ใหม่ นักเรียนอาจทำเลขหรือคัดเขียนไปทั้งชั่วโมงตามบุญตามกรรม โดยครูนั่งนิ่งอยู่ที่โต๊ะ อย่างนี้เรียกได้ว่าไม่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ก็ไม่จัดเป็นการสอน

แต่จะจัดเป็นการสอนถ้าครูนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีการร่วมมือกันและมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน นักเรียนได้แสดงออกด้วยการพูดการเขียน การทดลอง การคิด การสร้างศิลปะ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ฯลฯ โดยที่ครูเป็นผู้จัดสถานการณ์และสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนได้รับประสบการณ์ใหม่

อนึ่ง การจัดสถานการณ์และสิ่งเร้า เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องจัดอย่างมีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน เช่น จัดการสอนโดยมีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีขั้นตอนการสอนตามลักษณะของเทคนิควิธีการสอนที่นำมาใช้ มีขั้นการสรุปบทเรียน ทุกขั้นตอนเหล่านี้ต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน จึงจะเรียกว่าเป็นกระบวนการ ดังนั้น การสอนจึงเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์

2. การสอนมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อนี้ต้องการเน้นที่เป้าหมายของการสอน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง3ด้าน ได้แก่

2.1 ด้าน ความรู้ ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย กล่าวคือ ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญาเกิดการพัฒนาจากความรู้ไม่เข้าใจ คิดไม่เป็นมาเป็นมีความรู้ความเข้าใจ มีความคิดและคิดเป็น เช่น จากการอ่านเขียนไม่ได้ไม่เป็น มาเป็นอ่านออกเขียนได้ แสดงความคิดเห็นได้ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ประเมินค่าและวิจารณ์ได้ ฯลฯ

2.2 ด้าน เจตคติหรือด้านจิตพิสัย เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกเห็นคุณค่า ความดีความงาม ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านนี้ เช่น รู้สึกซาบซึ้งในบทกลอนที่ได้ฟังได้อ่าน เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เกิดการยอมรับที่จะช่วยกันรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี เห็นคุณค่าความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าไม้ เป็นต้น

2.3 ด้าน ทักษะ หรือด้านทักษะพิสัย หมายถึง ความสามารถกระทำได้ ปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัย เช่น สามารถว่ายน้ำได้ พิมพ์ดีดได้ ร้อยมาลัยได้ วาดภาพได้ โยนลูกบอลได้ ฟัง พูด อ่านเขียนได้ ฯลฯ ผู้เรียนจะเกิดทักษะ ถ้าได้ปฏิบัติบ่อยๆ

ดังนั้นในการสอนจึงต้องตั้งจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทั้งสามด้าน มิใช่ด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว จึงจะถือเป็นการสอนที่สมบูรณ์ ตลอดจนให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่ไปใช้ได้

3. การสอนจะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

ข้อนี้ต้องการเน้นที่สมรรถภาพของผู้สอนซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอน การสอนจะบรรลุผลตามจุดประสงค์ได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ของผู้สอนทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ ทักษะ และเทคนิคการสอนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้สอนต้องมีความรู้ดี และมีเทคนิคการสอนดี ดังที่ ไพโรชญ์ สินลาร์ตัน (2550) กล่าวไว้ว่า “เป็นครูต้องรู้ศาสตร์อย่างมีศิลป์” หมายความว่า ผู้เป็นครูจะต้องรู้จักศาสตร์การสอนเช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนหลักการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้อื่นๆ และรู้จักใช้ศิลป์การสอนซึ่งเป็นเทคนิคการสอนเป็นอย่างดี ถ้าครูมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพครู แล้วสามารถประยุกต์ความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็กล่าวได้ว่าครูผู้นั้นมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสอน

อนึ่ง การสอนนี้เป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งเป็นคน เป็นสิ่งมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด มี อารมณ์ มีวิญญาณ ผู้สอนจึงต้องอาศัยศิลปะที่จะเข้าถึงจิตใจผู้เรียน เช่น ศิลปะในการพูด การอธิบาย การจูงใจ การสนใจผู้เรียนเป็นบุคคล การช่วยแก้ปัญหาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ศิลปะในการสอนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ศิลปะในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนศิลปะในการชักจูงผู้เรียนให้ ตั้งใจเรียน ให้ทำการบ้าน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นเทคนิคเฉพาะบุคคลซึ่งเป็นเรื่องของศิลปะในการสอน ดังนั้น การสอนจึงต้องอาศัยทั้งศาสตร์ละศิลป์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ที่ กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การสอนจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีเป้าหมายการสอน และการสอนจะประสบผลสำเร็จได้ก็ถ้าผู้สอนรู้จักใช้ศาสตร์อย่างมีศิลป์

องค์ประกอบของการสอน

การสอนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสอน และมี ส่วนส่งเสริมให้การสอนประสบผลสำเร็จ ได้จัดเป็นองค์ประกอบของการสอนทั้งสิ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอนไว้ดังนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2533) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ครู นักเรียน และสิ่งที่สอน สรุปได้ดังนี้

1) ครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2) นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญเท่ากับผู้สอน ความสำเร็จในการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้เรียน ผู้สอนจึงควรเป็นผู้แนะนำ แนะนำ และจัดมลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

3) สิ่ง ที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่างๆ ครูจะต้องจัดเนื้อหาให้สัมพันธ์กัน น่าสนใจเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของการเรียนการสอน

ลำพอง บุญช่วย (2534) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 7 ประการ พร้อมทั้งแสดงแผนภูมิประกอบไว้ดังนี้

- 1) ครูผู้สอน
- 2) ผู้เรียน
- 3) หลักสูตร
- 4) วิธีสอน
- 5) วัตถุประสงค์ของการสอน
- 6) สื่อการสอน
- 7) การประเมินผล

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2550) กล่าวว่า การสอนเป็นกระบวนการสามเส้า อันประกอบด้วย OLE ได้แก่

O = Objective = จุดมุ่งหมาย

L = Learning Experience = การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

E = Evaluation = การประเมินผล

หลักพื้นฐานของการสอน

ใน การดำเนินงานใดก็ตาม จำเป็นต้องมีหลักการเป็นเครื่องมือยึดถือ เพื่อให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการสอนก็เช่นกันจำเป็นต้องมีหลักการในการสอนเพื่อให้งานการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหลักการสอนจึงเป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้เป็นครู แม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการสอนเฉพาะของตน แต่ก็ยึดหลักการพื้นฐานเดียวกัน ในเรื่องของหลักพื้นฐานสำคัญในการสอนมีผู้แสดงทรรศนะ เช่น

ทองคุณ หงส์พันธ์ (2542:9) ได้ให้หลักการสอนไว้โดยบัญญัติ 20 ประการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรให้กระจ่าง	2. วางแผนการสอนอย่างดี
3. มีกิจกรรม/ทำอุปกรณ์	4. สอนจากง่ายไปยาก
5. วิธีสอนหลากหลายมากชนิด	6. สอนให้คิดมากกว่าจำ
7. สอนให้ทำมากกว่าท่อง	8. แคล้วคล่องเรื่องสื่อสาร
9. ต้องชำนาญการจูงใจ	10. อย่าลืมใช้จิตวิทยา
11. ต้องพัฒนาอารมณ์ขัน	12. ต้องผูกพันห่วงหาศิษย์
13. ฝ่าตามคิดพฤติกรรม	14. อย่าทำตัวเป็นทรราช
15. สร้างบรรยากาศไม่น่ากลัว	16. ประพฤติตัวตามที่สอน
17. อย่าตำรอนกำลังใจ	18. ใช้เทคนิคการประเมิน
19. ผู้เรียนเพลินมีความสุข	20. ครูสนุกกับนักเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) กล่าวถึงหลักพื้นฐานในการสอน 4 ประการ

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ เตรียมความรู้ให้แก่ผู้สอนด้านความรู้ ด้านทักษะการสอน และด้านแก้ปัญหาการสอน
2. หลักการวางแผนและเตรียมความพร้อม ได้แก่ การเตรียมแผนการสอน ผลิตสื่อแบบทดสอบ และซ่อมสอน
3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการเสริมแรง ฯลฯ
4. หลัก การประเมินและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์การสอน การสร้างและการใช้เครื่องมือ การตีความหมายและการรายงานผลการประเมิน

สรุปหลักการสอน

การสอนและการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การเรียนรู้คือ กระบวนการที่ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ เป้าหมายของการสอนคือ การมุ่งให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังนั้นเพื่อให้การสอนบรรลุตามเป้าหมาย ผู้สอนต้องจัดการสอนอย่างมีกระบวนการ และให้ครบองค์ประกอบการสอน อันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล นอกจากนี้ผู้สอนควรได้คำนึงถึง หลักพื้นฐานในการสอน ลักษณะการสอนที่ดี และปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดจนรู้จักใช้หลักการสอน ให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยพิจารณาจาก

1. พัฒนาการของผู้เรียน
2. ความประพฤติ
3. การสังเกตพฤติกรรมการเรียน
4. การร่วมกิจกรรม
5. การทดสอบ

1.4 แนวคิดเรื่องการปรับตัว

ความหมายของการปรับตัว

ได้มีบุคคลจากศาสตร์สาขาต่างๆ ทั้งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้ Bernard ได้กล่าวถึงการปรับตัวว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุดมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต (Bernard, 1960 ; จุมจินต์ สลัดทุกข์, 2543)

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ดังนี้ การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่างๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นๆ สามารถอยู่สภาพแวดล้อมหรือในสภาพปัญหานั้นๆ ได้ ถ้าบุคคลปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขได้นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี แต่หากว่าบุคคลปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว้าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่ ความรู้สึกดังกล่าวย่อมจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดี และหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้น อาจเจ็บป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิตได้

มณูญ ตนะวัฒนา (2539) มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย ก็มีวิธีปรับตัวให้ชีวิตอยู่รอด กลไกของการรักษาชีวิตให้ปลอดภัย มีความสุขนั้น มี 2 ทาง คือ

1.การปรับตัวโดยถือเอาปัญหาหรือความจริงเป็นเป้าหมาย คือ การรู้จักใช้ความพยายามของ ตนที่จะระงับยับยั้ง เปลี่ยนแปลง และเคลื่อนย้ายสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจโดยตรง

2.กลไกการป้องกันตนเองเมื่อเผชิญความวิตกกังวล โดยทำตนให้ผิดไปจากความเป็นจริง ไม่ได้คัดแปลงหรือเคลื่อนย้ายสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความคับข้องใจโดยตรง

สุชา จันทน์เอม (2544) กล่าวถึง การปรับในแง่ของจิตวิทยา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขา มนุษย์ทุกคนต้องมีการปรับตัวราบเท่าที่เขายังคงดำรงชีวิตอยู่ ต้องแก้ปัญหาเพื่อความสำเร็จในการทำงาน เพื่อตามหาเลี้ยงชีพ เพื่อสนองความต้องการทั้งทางกาย ทางจิตใจ และทางสังคม

กันยา สุวรรณแสง (2533) การปรับตัว หมายถึง การปรับกายใจให้อยู่ในสังคมได้ในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีความสุข

ลักขณา ศรีวัฒน์ (2530) การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถสร้างหรือขัดเกลาพฤติกรรมให้เข้ากับแบบแผนของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้สามารถบรรลุ

จุดมุ่งหมายที่ต้องการ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งทางกายและจิตใจ ไม่เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น

สรุปว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมไปตามสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์นั้นๆ ได้ดี เพื่อสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขทั้งทางกายและจิตใจ

ทฤษฎีในการปรับตัว

Rogers., 1967 ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตนและทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับเป็นศูนย์กลางได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้ คือ บุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งมีการประเมินผลจากการปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นเป็นตัวเรา (self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมา เป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะความสามารถบทบาทต่างๆ ของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทศนคติและค่านิยมต่างๆ ของตัวเราประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาให้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน และมีการรับรู้ความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ

Roy กล่าวว่า ทฤษฎีพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจและสังคมซึ่งทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วย หรือสิ่งกระตุ้นอื่นๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิต อันก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ดังนั้น บุคคลจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาความสมดุลร่างกาย จิตใจ และสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น คือ การมีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพไม่ยอมรับความเป็นจริงมีความซึมเศร้า เป็นต้น (Roy., 1964 ; ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์, 2541)

สาเหตุของการปรับตัว

วราภรณ์ ตระกูลสฤณี (2545) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า มนุษย์ต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและเพื่อความสุขและราบรินในชีวิตมนุษย์ โดยมีเหตุผลสำคัญดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ตลอดชั่วชีวิตของบุคคลหนึ่งๆ ย่อมผ่านช่วงชีวิตมากมายพบกับความเปลี่ยนแปลง ทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนอยู่ในครรภ์มารดา เจริญเติบโตมาเป็นทารกอยู่ในครรภ์มารดาต่อมาตลอดเป็นทารกแรกเกิดและเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้เราทุกคนต้องพบกับสภาพความเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดซึ่งทุกคนต้องปรับตัวเพื่อจะอยู่รอดให้ได้ในแต่ละช่วงชีวิต เช่น เมื่อทารกแรกเกิดก็ดูดนมกินนมมารดาเพียงอย่างเดียวเมื่อโตขึ้นสักหน่อย ราวๆ 3 เดือน มารดาก็เริ่มจะให้อาหารอื่นทดแทน ลักษณะการปรับตัวเช่นนี้เหตุผลคือ ความจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเรา “เพื่อความอยู่รอดของชีวิต”

2. เพื่อความสุข หากมีคำถามว่า ความสุขคืออะไร ความสุข คือ การไม่มีความทุกข์ ความทุกข์ คือ การไม่มีความสุข การปรับตัว ช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร การปรับตัวช่วยให้เรายอมรับสภาพการณ์ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วพยายามหาวิธีการแก้ไข จัดปัดเป่าปัญหาหรือสภาพที่ค่อนข้างเลวร้ายหรือสภาพการณ์ที่เลวร้ายมากๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราให้บรรเทาเบาบางลง ซึ่งอาจจะพยายามแก้ไขด้วยตนเองหรือมีการแสวงหาบุคคลอื่นมาช่วยแก้ไขปัญหา สุดท้ายเมื่อปัญหาลดคลายเป็นการแก้ไขแล้ว ความคิด ความรู้สึก ของเราก็จะดีขึ้นผ่อนคลายความตึงเครียดลงไป เมื่อความทุกข์หายความสุขสบายใจย่อมเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า แต่ละบุคคลมีสาเหตุของการปรับตัวที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะปรับตัวเพื่อแก้อุปสรรคหรือข้อขัดข้องใจของตนเอง เช่นการปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียด เพื่อตอบสนองความต้องการแห่งตน หรือที่ตนไม่สามารถจะกระทำได้

ลักษณะการปรับตัว

มาลินี อยู่โพธิ์ (2525) กล่าวว่า บุคคลที่สามารถปรับตัวได้คือมิใช่ผู้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้ที่กล้าจะเผชิญปัญหาอุปสรรคและความยุ่งยากในชีวิตอย่างมีสติและไม่หวาดหวั่น ตลอดจนเป็นผู้ที่พร้อมจะเผชิญทั้งความสุขและความทุกข์ในชีวิตบางครั้งแม้จะประสบความผิดหวังและล้มเหลวในชีวิตก็ยังมีความเข้มแข็งที่จะดำเนินชีวิตต่อไปโดยไม่ยอมพ่ายแพ้หรือท้อถอย

Worchel and Goethalo, 1985 ; กันต์กนิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี, 2546 กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือบุคคล ที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัวและการปรับตัว เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. การใช้ความเข้าใจตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง
3. การใช้ความสามารถของตนเอง เพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตัวเอง เพื่อที่จะ บรรลุเป้าหมายของตนเอง
4. ความไวต่อการรับรู้ความต้องการและความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างดี

Kaplan., 1959 ; สุกัญญา ตันตระบัณฑิตย์, 2548 ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ว่า จะมีพฤติกรรมต่างๆ 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. พวกชอบกระพริบตาบ่อยๆ เลี้ยวริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระจกตา หรือปัสสาวะบ่อยๆ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากความวิตกกังวล
2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้า ตื่นเต้นเกินความเป็นจริง ไม่รับผิดชอบงานพวกนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางอารมณ์ที่รุนแรง
3. พวกที่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นไม่สามารถทำงานด้วยตัวคนเดียวได้ หวาดระแวงสงสัยไม่มีเหตุผล ไม่สามารถตัดสินใจได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อยพฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์
4. พวกแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำหนืดเตียนพูดจาขวานผ่าซากพวกนี้คิดว่าตนเองมีความสามารถเหนือกว่าผู้อื่น
5. พวกที่พูดจาไม่สุภาพ ชอบขัดคถุระเบียบวินัย ชอบรังแกและทารุณสัตว์ พฤติกรรมเหล่านี้ เกิดจากการต่อต้านสังคม
6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดสาเหตุกินจุแต่หิวบ่อยบางครั้งอาเจียนและอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

ทองเรียน อมรัชกุล (2525) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิสิตในมหาวิทยาลัยโดยจำแนกเป็นชั้นปี ซึ่งได้กล่าวถึงนิสิตชั้นปีที่ 1 ว่านิสิตเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยความหวังดังนี้

1. ความสำเร็จในเชิงวิชาการ สนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ
2. ต้องการเข้าใจตนเอง (self-understanding) เข้าใจปัญหาของโลก

3. แสวงหาฐานะส่วนตัว

4. มีความเป็นมิตรผูกพันอยู่กับเพื่อนและชอบรวมอยู่ในกลุ่ม

5. เป็นผู้มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อยให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไป ของนิสิตพวกนี้ในการเข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยคือมีความรู้สึกกระตือรือร้นระหว่างความกลัวและความตื่นตัวพวกนี้จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะสามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริง มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างเต็มความสามารถ

การปรับตัวของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษา

การปรับตัวด้านการเรียน

ประธาน วัฒนวานิชย์, 2529 ; ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์, 2541 กล่าวว่า การเรียนของนักศึกษาให้ได้ ผลดีมีลักษณะ ดังนี้

1. ความอยากเรียน (Motivation) การทำให้มีความศรัทธาอยากเรียนนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในอันดับแรกของการเรียนและเป็นความสำเร็จไปแล้วเกินครึ่ง วิธีการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความอยากเรียน คือ ต้องเร้าใจตนเองให้เกิดความสนใจอยากเรียน

2. การแสดงตอบต่อการเรียน (Reaction) การเรียนจะได้ผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน คือ ผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมอย่างแรงกล้ามีจุดมุ่งหมายในการเรียนอย่างแน่อนยอมจะเรียนได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความพร้อมในการเรียน

3. มีสมาธิในการเรียน (Concentration) การเรียนจะมีประสิทธิภาพต้องอาศัยความตั้งใจที่จะ จดจ่ออยู่กับการเรียน ความพร้อมที่จะเรียน และสนใจในวิชานั้นจริง ๆ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อสมาธิในการเรียน เช่น ความหิว ความอึด เสียงดัง ฯลฯ ต้องขจัดให้หมดไปขณะที่ฟังคาบบรรยายหากเกิดข้อสงสัยควรรีบจดไว้ เพื่อไม่ให้ข้อสงสัยนั้นรบกวนสมาธิในการเรียนในช่วงนั้น ๆ

4. การจัดลำดับเรื่องที่เรียน (Organization) นักศึกษาจะต้องรู้จักจัดลำดับในเรื่องที่จะเรียนให้ เป็นหมวดหมู่ก่อนหลัง มิฉะนั้นจะสับสนปนเปาทำให้เรียนไม่เข้าใจ เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน

5. ความเข้าใจ (Comprehension) นักศึกษาจะต้องเข้าใจเรื่องที่จะเรียนว่ามีความมุ่งหมายอย่างไร รู้จักจับสำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน ดังนี้

พระมหามนตรี สามารถไทย (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลางพบว่า ด้านการเรียนพระนิสิตมีการปรับตัวมาก

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหงพบว่า ปัญหาของการปรับตัวด้านการเรียนในแต่ละด้านนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นอันดับ 2 ด้านส่วนตัวนักศึกษาเป็นอันดับ 3 และด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับ 4

สรุป การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง การที่บุคคลมีความตั้งใจฟังอาจารย์อธิบายตลอด ชั่วโมงเรียน รู้จักซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัยไม่เข้าใจ รู้จักสรุปใจความสำคัญและบันทึกย่อมีเอกสารในการเรียนพร้อมไม่ทำกิจกรรมอื่นในขณะที่เรียน ศึกษาวิชาเรียนมาล่วงหน้าหรือค้นคว้า เพิ่มเติมจากห้องสมุด มีความตั้งใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงตามกำหนดเวลา สามารถนำความรู้จากการเรียนมาใช้ในห้องปฏิบัติการได้ รู้จักแบ่งเวลาระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรม มีความพอใจในสาขาที่เรียนและมีความมุ่งมั่นจะเรียนให้สำเร็จ

การปรับตัวด้านสังคม

Mckinney, 1966 ; อรุณี สุปัญญา, 2545 ได้กล่าวถึงลักษณะที่แสดงออกถึงความยุ่งยากในการปรับตัวทางสังคมของเด็กวัยรุ่น ดังนี้

1. พุดคิดอ้าง
2. มีความรู้สึกว่าคุณมีปมด้อย
3. มีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย
4. ชอบปฏิเสธคำขอร้องจากคนอื่น
5. เกรงขริม จริงจัง ไม่ชอบพูดล้อเล่น
6. ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์หวั่นไหวง่าย
7. ชอบแยกตัวอยู่ในโลกของตนเอง ไม่สนใจโลกภายนอก
8. ปฏิบัติตนตามความเคยชิน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่รู้จักยืดหยุ่น

English and English, 1968 ; สุกัญญา ดันตระบัณฑิตย์, 2548 กล่าวว่า การปรับตัวทางสังคม หมายถึง กระบวนการปรับความต้องการและพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลในการ คบหาสมาคมกับผู้อื่น เพื่อให้เขาจะได้รับความพอใจและสามารถตรงความสัมพันธ์ที่พึงปรารถนาไว้

Hurlock, 1978 ; สุกัญญา ดันตระบัณฑิตย์, 2548 ให้ความหมายของการ ปรับตัวทางสังคมว่าเป็นความสำเร็จซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลทั่วไปและกลุ่มบุคคลที่ปรับตัว

ได้ดีจะเรียนรู้ทักษะทางสังคมได้ดี เช่น ความสามารถในการเกี่ยวข้องกับ บุคคลอื่นทั้งที่เป็นเพื่อน และบุคคลแปลกหน้า และจะช่วยพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อสังคมด้วย เช่น มีความตั้งใจจะช่วยเหลือ บุคคลอื่น ซึ่งเซอร์ลอคได้ให้เกณฑ์ในการปรับตัวทางสังคมของบุคคล ดังนี้

1. การแสดงออกที่เหมาะสม คือ มีการแสดงออกที่เหมาะสมเป็นไปตามความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม
2. การปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มต่างๆ คือ สามารถปฏิบัติตัวเข้ากับบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ กว่าหรือเพื่อนๆ
3. ทัศนคติต่อสังคม คือ มีเจตคติที่ดีต่อบุคคลต่างๆ ต่อการเข้าร่วมสังคมและต่อบทบาทของตนเองในสังคม
4. ความพึงพอใจในตนเอง คือ มีความพึงพอใจในบทบาทของตนเองทั้งในการเป็นผู้นำ และผู้ตาม

สรุป การปรับตัวด้านสังคม หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติได้ตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของสถาบันที่กำลังศึกษา ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถสร้างความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รวมทั้งการทำความรู้จักกับเพื่อนต่างเพศและทำงานร่วมกันด้วย รู้จักเห็นอกเห็นใจ เคารพในสิทธิผู้อื่น วางตัวได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

การปรับตัวด้านอารมณ์แต่ละบุคคล

อารี เพชรสุค (2547) ให้ความหมายของอารมณ์ว่าเป็นภาวะที่อินทรีย์ถูกรบกวนทำให้เกิดการตอบสนองที่เรียกว่าผลกระทบจากสิ่งเร้า ไม่ว่าผลกระทบอันนั้นจะหนักหรือเบาก็ตามก็จะทำให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นได้

Paul T. Young., 1973 ; โยธิน ศันสนยุทธรและคณะ, 2533 ได้นิยามว่าอารมณ์ คือ กระบวนการหรือสภาวะทางด้านความรู้สึกที่ถูกทำให้หวั่นไหวซึ่งแสดงออกมาโดยการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในกล้ามเนื้อเรียบต่อมต่างๆและพฤติกรรม

สรุป การปรับตัวด้านอารมณ์ หมายถึง การที่บุคคลสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม รู้จักควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เป็นคนมองโลกในแง่ดี ยอมรับตนเอง ตามสภาพความเป็นจริง รู้จักข้อดีข้อบกพร่องของตนเอง มีการนับถือตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

การปรับตัวด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับพฤติกรรมของนิสิต นักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการกำหนดทิศทางในการพัฒนาเพื่อความเหมาะสมกับ นิสิต นักศึกษา ซึ่งในส่วนของ การจัดกิจกรรมก็มีส่วนทำให้นิสิต นักศึกษาได้พัฒนาตนเองจนเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์

จิระ ทองเหลือ (2549) กล่าวว่า ช่วงการเปิดเรียนใหม่เป็นช่วงที่นักศึกษาใหม่ ต้องเผชิญกับการปรับตัว อย่างรอบด้านทั้งที่อยู่อาศัย การเรียนการปรับตัวเข้ากับเพื่อน การปรับตัวเข้ากับ กิจกรรมใหม่ รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ๆ จึงทำให้เป็นช่วงที่นักศึกษาต้องอยู่ในภาวะ ความกดดัน และก่อให้เกิดความเครียด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่ไม่ เหมาะสม เช่น กิจกรรมที่มีการบังคับจิตใจ บังคับขู่เชิญการทากิจกรรมที่ล่อแหลมต่อการทาร้าย ร่างกายและจิตใจ ก็อาจส่งผลให้นักศึกษาใหม่ อยู่ในภาวะที่กดดันและเครียดได้ และที่สำคัญก็จะ ส่งผลต่อการเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาบางรายถึงกับลาออก ด้วยปัญหาที่ กล่าวมาแล้ว ซึ่งปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาวิตกกังวล นักศึกษาบางรายไม่ค่อยคุ้นเคยกับการทากิจกรรมในมหาวิทยาลัย เช่น การประชุมเชียร์ กิจกรรม กีฬา กิจกรรมอื่นๆ เช่น ในส่วนของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จะมีประเพณีนิยมที่แตกต่างจาก มหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ และเราจะพบเสมอว่านักศึกษาบางรายไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น นักศึกษาบางรายไม่ ชอบทำกิจกรรมหรือแม้กระทั่งบางรายกลัวที่จะทำกิจกรรม

สรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม แต่นิสิตบางส่วนมี ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการปรับตัวด้านกิจกรรมมีผลกระทบต่อการ เรียนเนื่องจากนิสิต นักศึกษาบางส่วนแบ่งเวลาไม่เหมาะสม แต่นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีการ ปรับตัวได้ดีกว่า

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุชัช ชีระเรืองไชยศรี (2542) ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนของ การเรียนในมหาวิทยาลัยเสมือนที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของ รูปแบบการเรียน และพฤติกรรมการเรียน ที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนิสิตนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 24 คน และ นักศึกษาบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 20 คน รวม 44 คน ที่เรียนจากเว็บไซต์

มหาวิทยาลัยเสมือนที่ได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ห้องเรียน ห้องสมุด กระดานข่าว ห้องสนทนา ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ ห้องอ่านหนังสือพิมพ์ และห้องพักอาจารย์ พฤติกรรมการเรียนศึกษาในด้านความถี่ในการเข้าเว็บมหาวิทยาลัยเสมือน ระยะเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเสมือน ความถี่ในการเปิดเว็บที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ความถี่ในการเปิดเว็บที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน ความถี่ในการเข้าร่วมถามตอบในกระดานข่าว และสถานที่ที่ใช้ในการเข้ามหาวิทยาลัยเสมือน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียน และพฤติกรรมการเรียนในด้านความถี่ของการเปิดเว็บที่เกี่ยวข้องกับการเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการเรียนในด้านความถี่ของการเข้าสู่มหาวิทยาลัยเสมือน ระยะเวลาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยเสมือน และความถี่ของการเข้าสู่เว็บที่เกี่ยวข้องกับการเรียน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

วิฑูรย์ ต้นสุวรรณรัตน์ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออกกำลังกาย กับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 371 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการออกกำลังกาย และมีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนในระดับปานกลาง ($r = 0.459$)

จุไรรัตน์ ดวงจันทร์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติที่เป็นกลางต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก ทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญ

มัลลิกา เวสประชุม (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนทางอินเทอร์เน็ตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสังเกต เก็บข้อมูลจากนักศึกษาภาคค่ำมหาวิทยาลัยสยามที่เรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางธุรกิจ (130-301) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 53 คน ผลการวิจัยพบว่า ทุกบทเรียนคะแนนสอบเฉลี่ยของนักศึกษาที่ส่งงานและไม่ส่งงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่า

นักศึกษาเพศชายมีการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตโดยการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตน้อยกว่านักศึกษาเพศหญิง โดยนักศึกษาเพศชายส่งงานที่มอบหมายเฉลี่ยเพียง 2.56 บท ขณะที่นักศึกษาเพศหญิงส่งงานเฉลี่ย 4.46 บท จากงานที่มอบหมายทั้งหมด 6 บท และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนสอบเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาเพศชาย และผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนทางอินเทอร์เน็ตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำเพียง 0.275 แสดงว่า การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบทเรียนทางอินเทอร์เน็ตที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาค่อนข้างน้อย ในทิศทางเดียวกัน

ประณต แก้วจิม (2549) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรเรียนและการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีทัศนคติในการเรียนที่ดี แต่มีการบริหารเวลาในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้ง แรงจูงใจทางการเรียน เป็นตัวแปรด้านพฤติกรรมกรเรียนที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุรกิจ คาวงศ์ปิ่น (2552) ได้ศึกษา พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนในรายวิชา 52 – 207 หลักการบัญชีเบื้องต้น ในภาคการศึกษาที่ 2/ 2551 พบว่านักศึกษาคาดเรียนค่อนข้างบ่อย ทำให้นักศึกษาขาดความรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่เข้าใจในบทเรียน เนื่องจากขาดความรู้ที่ต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ไม่เข้าใจในบทเรียนต่อไป นอกจากนี้การขาดการส่งงาน หรือส่งงานไม่ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้ขาดทักษะในการทำข้อสอบ ทั้งนี้การเรียนที่ต้องใช้ความเข้าใจเป็นหลัก ไม่ใช่การท่องจำ จะต้องหมั่นทำแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทดสอบความเข้าใจ จะมีทักษะในการทำข้อสอบ ทั้งนี้นักศึกษาที่ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง จะไม่เป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา

กรรัตน์ เปล่งขำ (2533) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2533 พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้แก่ ความสนใจการเรียน การอ่านหนังสือในห้องสมุดน้อย การปรับตัวในมหาวิทยาลัย และการทบทวนหนังสือ ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเองมีมาก ส่วนความสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ ความเป็นกันเองของอาจารย์ผู้สอน ความรัก ความเอ็นดูศิษย์ ความยุติธรรมให้กับนักศึกษา การยิ้มแย้มแจ่มใสของอาจารย์ผู้สอน และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของนักศึกษา

เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล (2541) ศึกษาปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและภูมิหลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและค่าทางการเรียนภาษาอังกฤษ มีเจตคติ แรงจูงใจ วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภูมิหลังทางสังคมที่ส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษและภูมิหลังทางสังคมที่ส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาหญิงอยู่ในระดับสูงกว่านักศึกษาชาย

ยงยุทธ กิจสันทัด (2545) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี หลักสูตรบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางเทคนิคและวิธีการสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาเอก สื่อและอุปกรณ์การสอน อาคารสถานที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชี 1

สุรัตน์ เตียวเจริญ (2543) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษามีความเห็นต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ ปัจจัยส่วนตัว มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับน้อย

จุฬาลักษณ์ ปรีชากุล (2541) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีปัญหาในการใช้จ่ายส่วนตัว และมีความกังวลใจในปัญหาการเงินของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางการแก้ปัญหาทางการเงินและปัจจัยด้านการปรับตัว อยู่ในระดับน้อย สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านการปรับตัวกับผลการเรียนของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจในเรื่องปัญหาการเงินใช้จ่ายส่วนตัว และปัจจัยด้านการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในระดับต่ำ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความกังวลใจในปัญหาการเงินของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การแก้ปัญหาทางการเงินมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากร

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2

ตัวแปร

การศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรังกำหนดตัวแปรที่จะวิเคราะห์ดังนี้

1. พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย
2. ระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย
3. การปรับตัวของนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น
3. ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และมหาวิทยาลัยต่อไป

นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง
มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
พฤติกรรมการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การเข้าห้องเรียน ความตั้งใจเรียน การตอบคำถาม การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เป็นต้น
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนหรือคะแนนที่นักศึกษาได้รับจากการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

ตัวอย่าง

นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 98 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ในคำถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยใช้ สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนซ์บัค ได้ค่าความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.9158

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 - 28 กุมภาพันธ์ 2554

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา

วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

4.1.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน

4.1.2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค

4.1.2.2 การทดสอบค่าความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมกรเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การแปลความหมายค่าความสัมพันธ์มีดังต่อไปนี้

ค่าความสัมพันธ์ ระหว่าง 0.10 ถึง 0.29 หรือ -0.10 ถึง -0.29 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์เล็กน้อย
 ค่าความสัมพันธ์ ระหว่าง 0.30 ถึง 0.49 หรือ -0.30 ถึง -0.49 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
 ค่าความสัมพันธ์ ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 หรือ -0.50 ถึง -1.00 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์มาก

5. ผลการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 98 คน โดยผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายโดยมีผลการศึกษาและวิเคราะห์ผลการศึกษาสรุปได้ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	55	56.1
หญิง	43	43.9
สาขา		
เทคโนโลยีการประมง	40	40.8
เทคโนโลยี	29	29.6
วิทยาศาสตร์ทางทะเล	16	16.3
สิ่งแวดล้อม	13	13.3
คะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 1.00	14	14.3
1.00 – 1.49	41	41.8
1.50- 1.99	43	43.
รายได้ของนักศึกษาที่ได้รับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	3	3.1
2,500 – 3,000 บาท	40	40.8
3,001 – 4,000 บาท	42	42.9
4,000 บาทขึ้นไป	13	13.3

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 55 คนคิดเป็นร้อยละ 56.1 และ เป็นเพศหญิง 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาด้านเทคโนโลยีการประมง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมา เป็นนักศึกษาด้านเทคโนโลยี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 นักศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และ นักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.50 – 1.99 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมา เป็นนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00 - 1.49

จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตามลำดับ

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือน 3,001 – 4,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมา ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือน 2,500 – 3,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือน 4,000 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาท 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตตรัง

พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ท่านเข้าเรียนทุกครั้ง ยกเว้นเจ็บป่วยหรือมีธุระ	2.84	1.16	ปานกลาง
2. ท่านให้ความสนใจ ตั้งใจเรียนในขณะที่อาจารย์สอน	3.09	0.94	ปานกลาง
3. ท่านตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน	3.02	0.73	ปานกลาง
4. ท่านพยายามเรียนด้วยความเข้าใจมากกว่าการเรียนด้วยการท่องจำ	2.68	0.81	ปานกลาง
5. ท่านชอบซักถาม ในชั้นเรียน	1.96	0.73	น้อย
6. ท่านให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี	2.66	0.79	ปานกลาง
7. การทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่มท่านมีส่วนร่วมเสมอ	3.31	0.95	ปานกลาง
8. ท่านค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนเสมอ	2.28	0.65	น้อย
9. ท่านพยายามทำการบ้านและรายงานด้วยตนเอง	2.18	0.66	น้อย
10. ท่านส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด	3.21	1.06	ปานกลาง
11. ท่านมีการวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ	1.93	0.82	น้อย
12. ท่านมีการดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียน	1.88	0.72	น้อย

พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
13. หลังเลิกเรียนถ้าไม่เข้าใจ ท่านจะถามเพื่อนหรือถามอาจารย์เพื่อให้เข้าใจ	2.19	0.95	น้อย
14. ท่านจะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อย	3.44	0.91	ปานกลาง
15. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะทบทวนเนื้อหาในวิชาต่างๆ ที่เรียนไปแล้ว	2.26	0.68	น้อย
รวม	2.60	0.22	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการเรียนที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับปานกลางมาก 3 ลำดับแรก คือ นักศึกษาจะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อย รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมเสมอในการทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่ม และ การส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด ส่วนพฤติกรรมการเรียนที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับน้อย 3 ลำดับแรก คือ การดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียน การวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ และ การซักถามในชั้นเรียน

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตตรัง

พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
16. จำนวนวิชาที่เรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม	3.66	0.87	มาก
17. ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละคาบมีความเหมาะสม	3.67	0.83	มาก
18. ช่วงเวลาในการเรียน เช่น เช้า ป่าย มีผลต่อการเรียนของท่าน	4.23	0.86	มาก
19. วิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของท่านในวิชานั้น ๆ	3.72	0.85	มาก
20. จำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์มีความเหมาะสม	3.41	0.92	ปานกลาง
21. ท่านให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	3.79	0.88	มาก
22. จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสม	2.79	0.97	ปานกลาง
23. ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.19	0.85	ปานกลาง
รวม	3.56	0.88	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า ช่วงเวลาในการเรียน เช่น เข้า
 ป่าย มีผลต่อการเรียน นักศึกษาให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น และ
 ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละคาบมีความเหมาะสม

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัว
 ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขต
 ตรัง

พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
24. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านต้องคิดและ ตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น	3.78	0.94	มาก
25. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านกระตือรือร้น มากขึ้น	3.96	0.93	มาก
26. ท่านคิดว่าการคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียน ในมหาวิทยาลัย	3.62	1.08	มาก
27. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านจำเป็นต้อง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น	3.55	1.00	มาก
28. ท่านมีความสามารถที่จะเรียนให้จบการศึกษาได้	3.65	0.97	มาก
29. ท่านสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้	3.49	0.93	ปานกลาง
30. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของ ท่านเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้	3.44	0.89	ปานกลาง
รวม	3.64	0.96	3.64

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาในการปรับตัวเมื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษานั้น พบว่า การ
 เรียนในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาต้องกระตือรือร้นมากขึ้น ต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมาก
 ขึ้น และ นักศึกษามีความสามารถที่จะเรียนให้จบการศึกษาได้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤติกรรม	ค่าความสัมพันธ์
1. ท่านเข้าเรียนทุกครั้ง ยกเว้นเจ็บป่วยหรือมีธุระ	0.126
2. ท่านให้ความสนใจ ตั้งใจเรียนในขณะที่อาจารย์สอน	0.114
3. ท่านตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน	0.245
4. ท่านพยายามเรียนด้วยความเข้าใจมากกว่าการเรียนด้วยการท่องจำ	0.052
5. ท่านชอบซักถาม ในชั้นเรียน	0.260
6. ท่านให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี	0.241
7. การทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่มท่านมีส่วนร่วมเสมอ	0.150
8. ท่านค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนเสมอ	0.059
9. ท่านพยายามทำการบ้านและรายงานด้วยตนเอง	0.149
10. ท่านส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด	0.165
11. ท่านมีการวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ	0.152
12. ท่านมีการดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียน	0.175
13. หลังเลิกเรียนถ้าไม่เข้าใจ ท่านจะถามเพื่อนหรือถามอาจารย์เพื่อให้เข้าใจ	0.115
14. ท่านจะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อย	0.168
15. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะทบทวนเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว	0.081

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั้น มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำคือตั้งแต่ 0.052- 0.260 โดยพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ การชอบซักถามในชั้นเรียน รองลงมาคือการตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน และ การให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤติกรรม	ค่าความสัมพันธ์
16. จำนวนวิชาที่เรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม	0.225
17. ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละคาบมีความเหมาะสม	0.062
18. ช่วงเวลาในการเรียน เช่น เช้า บ่าย มีผลต่อการเรียนของท่าน	0.039
19. วิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของท่านในวิชานั้น ๆ	0.064
20. จำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์มีความเหมาะสม	0.015
21. ท่านให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	0.062
22. จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสม	0.167
23. ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	0.014

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั้นมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำคือตั้งแต่ 0.014- 0.225 โดยการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ จำนวนวิชาที่เรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม รองลงมาคือ จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสม และ วิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของท่านในวิชานั้น ๆ

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤติกรรม	ค่าความสัมพันธ์
24. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น	- 0.301
25. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านกระตือรือร้นมากขึ้น	0.020
26. ท่านคิดว่าการคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียนในมหาวิทยาลัย	0.172
27. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น	0.166
28. ท่านมีความสามารถที่จะเรียนให้จบการศึกษาได้	0.171
29. ท่านสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้	0.204
30. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของท่านเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้	0.143

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นั้นมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำคือตั้งแต่ $-0.301 - 0.204$ โดยการปรับตัวของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีความสัมพันธ์ทางลบ รองลงมา คือนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้ และ การคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียนในมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการเรียน

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1	พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา	69	70.41
2	การปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม	64	65.31
3	นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน/ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน	60	61.22
4	การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน	56	57.14
5	การจัดกิจกรรมการเรียนไม่สอดคล้องกับระดับสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน	43	43.88
6	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย	41	41.84
7	ไม่มีรุ่นพี่ เพื่อน ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน	41	41.84
8	ไม่ชอบวิชาคำนวณ เช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์	38	38.78
9	ไม่ได้เรียนในสาขาวิชาที่ชอบ	35	35.71
10	มีเสียงรบกวนจากภายนอกห้องเรียน	33	33.67

จากตารางที่ 8 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนมากที่สุดคือ พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา (ร้อยละ 70.41) รองลงมา คือ การปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม (ร้อยละ 65.31) นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน (ร้อยละ 61.22) และ การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน (ร้อยละ 57.14)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง จำนวนทั้งสิ้น 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหา ค่า Cranach's Alpha ของคำถามทุกคำถาม สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.9158 ซึ่งถือว่าระดับความเชื่อถือได้ของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ดี การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดย นักศึกษาจะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่า ได้คะแนนน้อย รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมเสมอในการทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่ม และ การส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด ส่วนพฤติกรรมการเรียนที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับน้อย คือ การดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียน การวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ และ การซักถามในชั้นเรียน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า ช่วงเวลาในการเรียน เช่น เช้า บ่าย มีผลต่อการเรียน นักศึกษาให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น และระยะเวลาที่เรียนในแต่ละคาบมีความเหมาะสม

ความคิดเห็นของนักศึกษาในการปรับตัวเมื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษานั้น พบว่า การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาต้องกระตือรือร้นมากขึ้น ต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น และนักศึกษามีความสามารถที่จะเรียนให้จบการศึกษาได้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการเรียนในแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

พฤติกรรมกรเรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยที่พฤติกรรมกรเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.052 - 0.260$) เมื่อจำแนกตามพฤติกรรมกรเรียนในแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญพบว่า พฤติกรรมกรชอบซักถามในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด ($r = 0.260$) รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมกรตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน ($r = 0.245$) และ การให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี ($r = 0.241$)

การจัดการเรียนการสอนทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำคือตั้งแต่ ($r = .014 - 0.225$) โดยการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ จำนวนวิชาที่เรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม ($R = 0.225$) รองลงมาคือ จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสม ($r = 0.167$) และ วิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของท่านในวิชานั้น ๆ ($r = 0.064$)

การปรับตัวของผู้เรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำคือตั้งแต่ ($r -0.301 - 0.204$) โดยการปรับตัวของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือ การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีความสัมพันธ์ทางลบ ($r = -0.301$)รองลงมา คือนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้ ($r = 0.204$) และ การคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียนในมหาวิทยาลัย ($r = 0.172$)

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนมากที่สุดคือ พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา (ร้อยละ 70.41) รองลงมา คือ การปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม (ร้อยละ 65.31) นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน (ร้อยละ 61.22) และ การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอน (ร้อยละ 57.14)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อย รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมเสมอในการทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่ม และ การส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด สาเหตุสำคัญเป็นผลมาจากเมื่อเริ่มการเรียนการสอน อาจารย์ประจำวิชาจะแจ้งให้ทราบถึงสัดส่วนการให้คะแนน ใน Course outline ซึ่งจะบอกถึงวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน และ การวัดผล ส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญกับคะแนนสอบอยู่ในระดับที่สูงกว่าด้านอื่น ส่วนพฤติกรรมการเรียนที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับน้อย คือ การดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียนและ การวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ ซึ่งสอดคล้อง วัชร บวรณสิงห์(2526 : 48-54) อธิบายว่า การจัดสรรเวลาในการศึกษาถือได้ว่า เป็นเทคนิคที่สำคัญ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้ได้ผลดีขึ้นประการหนึ่ง กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีการทำตารางเวลาสำหรับศึกษาของตนเอง เพื่อจะได้ทำรายการสิ่งที่ต้องทำ ตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเวลาในการพักผ่อนให้เหมาะสมพร้อมทั้งมีวิธีการอ่านให้ ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งตามแนวคิดของ เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin , 1951, อ้างถึงใน ทรงพล ภูมิพัฒน์, 2538) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวข้องกับลักษณะของบุคคล และสถานการณ์ทางสังคมที่บุคคลดำเนินชีวิต ดังนั้นสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องสร้างสังคมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของนักศึกษา และจัดการเรียนการสอนรวมถึงวิธีการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความสนใจศึกษา และค้นคว้าหาความรู้ อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษา มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความคิดเห็นว่าช่วงเวลาในการเรียน เช่น เช้า บ่าย มีผลต่อการเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะประสิทธิภาพการทำงานของสมองแต่ละช่วงเวลามีความสามารถแตกต่างกัน โดยช่วงเช้าเป็นช่วงที่สมองปลอดโปร่ง เหมาะแก่การเรียนรู้และจดจำมากกว่าช่วงบ่าย นักศึกษาให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ได้จัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ในตัวนักศึกษา

ด้านการปรับตัว นั้นนักศึกษามีความคิดว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ต้องกระตือรือร้นมากขึ้น ต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษาถือได้ว่าเป็นขุมพลังความรู้ที่ยิ่งใหญ่ แหล่งความรู้มากมายให้นักศึกษาได้แสวงหาเพื่อการเรียนรู้ ในยุคปฏิรูปการเรียนรู้จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับครู อาจารย์ หรือตำราเรียน เหมือนดังเช่น ในอดีต ครู อาจารย์ จะเป็น

เพียงกลไกหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยการใหม่เรียนรู้ด้วยตนเอง จาก แหล่งการเรียนรู้ทั่วโลก ผ่านระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยและเครือข่ายอื่นและการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ออกแบบ สำหรับผู้ที่มีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่ คือ มีความรับผิดชอบในตนเองเพื่อ ให้สอดคล้องกับ ความเป็นผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งก่อปรด้วยคุณลักษณะดัง ต่อไปนี้ รู้จักกำหนดเป้าหมาย ทางการศึกษาของตนเอง รู้จักวางแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร ไม่ใช่วางแผนเฉพาะภาคการศึกษา ต้อง ศึกษาภาพรวมของหลักสูตรเพื่อจักได้วางแผนตนเองอย่างถูกต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารเวลา เพื่อให้การศึกษาเกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุดรักการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่ การเรียนรู้ เพราะมหาวิทยาลัยถือเป็น “ชุมพลทางความรู้” มีแหล่งความรู้ให้นักศึกษาได้แสวงหาอย่าง มากมาย ประกอบกับความรู้ในปัจจุบันมีอยู่มาก และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า พฤติกรรมการชอบซักถามในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด ($r = 0.260$) รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมการตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน ($r = 0.245$) และ การให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี ($r = 0.241$) สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ พรพจน์ เพ็ชรทวีพรเดช (2547) นุชนาถ วรยศศรี (2544) สุรกิจ คาวงศ์ปิ่น (2552) และ Hall et al. (2008) นักศึกษาที่ขาดเรียนค่อนข้างบ่อย ทำให้นักศึกษาขาดความรู้ที่ต่อเนื่อง ส่งผล ให้ไม่เข้าใจในบทเรียน การซักถามในชั้นเรียน จะมีส่วนช่วยทำให้นักศึกษามีความเข้าใจใน บทเรียนมากขึ้น จากผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาที่มีความเครียดและความวิตกกังวล จะมีผลทาง ลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากนักศึกษามีความเครียดในการเรียน หรือมีความวิตกกังวล จะ ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีน้อย

การจัดการเรียนการสอนทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

การปรับตัวของผู้เรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พบว่า นักศึกษามี ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษา การปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน/ ไม่กระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากนักศึกษาที่เข้าเรียนในแต่ละสาขาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง จะจบ จากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทสามัญศึกษา กับ ประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งเน้นกระบวนการ จัดการเรียนสอนที่ต่างกัน โดยนักศึกษาที่จบประเภทสามัญศึกษานั้นเป็นการจัดการศึกษาเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนตามความถนัดความสนใจ ศักยภาพ และความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้นักศึกษามีพื้นฐานในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ดีกว่า นักศึกษาที่จบประเภทอาชีวศึกษาซึ่งจะเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้เป็นการกำลังแรงงานที่มีฝีมือ โดยวิชาที่นักศึกษาเรียนในชั้นปีที่ 1 จะเป็นวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป ซึ่งจะประกอบด้วยวิชาที่เน้นทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้นักศึกษาที่จบการศึกษาประเภทอาชีวศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปัญหารองลงมาคือการปรับตัวจากการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงจากระดับมัธยมศึกษา ที่เป็นปัญหาคือ การเรียน โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งส่วนมากจะไม่คุ้นเคยกับลักษณะวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษา จึงอาจเกิดความสับสน ท้อแท้ต่อการเรียน ดังนั้น การปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการเรียนการสอนระดับ อุดมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาโดยนักศึกษาที่พยายามตั้งใจและสามารถปรับตัวได้ จะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ สาเหตุอีกประการหนึ่งของปัญหา คือ วัยของนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นอันเป็นช่วงอายุที่นักศึกษาจะมีความเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การที่ได้ก้าวรุ่นต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและเพื่อความสำเร็จของชีวิต ทำให้บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัว ซึ่งปรากฏออกมาหลายลักษณะแตกต่างกันไป (จรรยาพร กาญจนโชติ. 2536) ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี บุญดวงศ์ (2539) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียนย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเปลี่ยนสถานที่เรียนจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาสู่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงมีภาระหน้าที่ที่ต้องพยายามปฏิบัติให้ลุล่วงหลายด้าน อาทิ การสร้างแบบแผนการปรับตัวและบุคลิกภาพที่ดี การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเรียนได้สำเร็จและปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ได้ การตัดสินใจเลือกค่านิยมเพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิตเหล่านี้เป็นต้น หากนิสิตนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ อันเป็นช่วงวิกฤตแห่งการปรับตัวที่สำคัญนี้ และไม่ได้รับการแนะแนวทาง การดูแลเอาใจใส่และความเข้าใจอันดีจากบิดามารดา อาจารย์ ตลอดจนผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องดีพอจะส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ที่พบในชีวิตเพิ่มมากขึ้นทุกทีจนอาจกลายเป็นโรคประสาท โรคจิตหรือบางรายต้องหาทางออกในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ยาเสพติด พยายามฆ่าตัวตาย แยกตัวออกจากสังคม หรือปฏิเสธระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมในการปรับตัวของนิสิตนักศึกษานั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวมีปัจจัย ดังที่ ดุษฎี กิตติโมรกุล (2536 :7) ได้กล่าวถึง ปัญหาของนักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบว่า ประสบปัญหาภาวะทางอารมณ์ทำให้เกิดปัญหาในการปกครองหลายคนกลายเป็นผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการพัฒนาในด้านสังคม และด้านอื่นๆ ซึ่ง สำเนาวั ขจรศิลป์ (2537) กล่าวว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง

วัยรุ่นตอนปลายหรือผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่มีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวในสภาพการณ์ต่างๆ อีกประการหนึ่งนักศึกษายังไม่มีรายได้จึงต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดา นอกจากนี้ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในขั้นสูงจะต้องใช้สติปัญญาและทักษะในการศึกษามาก จึงทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลและเกิดปัญหาได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

- กรรรัตน์ เปล่งขำ.(2533). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตประจำปีการศึกษา 2533 . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- กัณฑ์กนิษฐ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., จิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2535). การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- เกศสุดา รัชฎาวิศิษฐกุล. (2541) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและภูมิหลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จรวพร กาญจน โชติ. (2536). การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุไรรัตน์ ดวงจันทร์. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมการเรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. เพชรบุรี: วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าเพชรบุรี.
- จุฬาลักษณ์ ปรีชากุล.(2541). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลิสรา รัตสาร. บทความวิจัยเรื่องทัศนคติต่อการเรียนในรายวิชาการตลาดระหว่างประเทศ. สยามวิชาการ 7, 7 (กุมภาพันธ์ - เมษายน 2549) : 7 – 13.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษาหน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ:สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- จิระ ทองเหลือ. (2549). นื่องใหม่กับการปรับตัว. วารสารแม่โจ้ปริทัศน์, 7(4), 67-70.
- ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์. (2541). ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรัง จังหวัดตรัง. ปรินญาณิพนธ์ ด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม., จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุยฎี กิตติโมรากุล. (2536). การสอบเทียบอันเนื่องมาจากการแข่งขันการเร่งโต. กรุงเทพมหานคร.

- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2538). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทองคูณ หงส์พันธุ์. (2542). **ผู้บริหารมือใหม่ในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาบริษัท**. กรุงเทพฯ: แสงสว่างการพิมพ์.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). **การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. เอกสารการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2539). **พฤติกรรมสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- ประจักษ์ คำจิตร. (2549). **ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนรู้และการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1.**
- พระมหามนตรี สามารถไทย. (2548). **การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหา**
- ไพฑูรย์ สีนารถน. (2550). **อาจารย์มืออาชีพ แนวคิด เครื่องมือ และการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนูญ ดนะวัฒนา. (2539). **จิตวิทยาพัฒนาชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชีรพงษ์การพิมพ์.
- มัลลิกา เวสประชุม. (2549). **รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ บทเรียนทางอินเทอร์เน็ตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (กรณีศึกษา วิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางธุรกิจ)**. กรุงเทพฯ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม.
- มาลินี อยู่โพธิ์. (2525). **การทดลองหาให้คาปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม**
- ขงยุทธ กิจสันท์. (2546). **ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาการบัญชี 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี**
- โยธิน ศันสนยุทธและคณะ. (2533). **จิตวิทยา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2540). **การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญาโท กศ.ม., จิตวิทยาการแนะแนว**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2530). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนส โตร์.
- ลำพอง บุญช่วย. (2534). **การสอนเชิงระบบ**. เพชรบุรี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาเขต.
- วารภรณ์ ตระกูลศุภชัย. (2545). **ความหมายของการปรับตัว. จิตวิทยาการปรับตัว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วัชร บุณยสิงห์. (2526). **การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ**. วารสารรามคำแหงฉบับพิเศษพัฒนาบุคลากร: 48 – 54.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2527). **นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ ต้นสุวรรณรัตน์. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออกกำลังกายกับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศุภวดี บุญดวงศรี. (2539). **การแก้ปัญหาการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการให้คำปรึกษาราย กลุ่ม**. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้.
- สุกัญญา ดันตระบัณฑิตย์. (2548). **การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ศูนย์กลางเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญาโท กศ.ม.การอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- สุชา จันท์ธรม. (2544). **จิตวิทยาทั่วไป**. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2533). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุขการพิมพ์.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). **สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สุร กิจ คาวงศ์ปิ่น. (2552). **พฤติกรรมกรเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนใน รายวิชา หลักการบัญชีเบื้องต้น ในภาคการศึกษาที่ 2 /2551 สาขาวิชาการบัญชี คณะ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่.
- สุรัตน์ เตียวเจริญ. (2543). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ**
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล . (2537). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ . สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2537). **กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
หลักสูตรบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกริก.
- อนุชัย ชีระเรืองไชยศรี. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนของการเรียนใน มหาวิทยาลัยเสมือนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี สุปัญญา. (2545). **การปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่นชายในสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร นครและปริมณฑล สังกัดกองสงเคราะห์เด็กและวัยรุ่นกรมประชาสงเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารี เพชรผุด. (2530). **มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

Rogers. (1967). **Client-Centered Therapy**. Boston Houghton Mifflin.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

คำชี้แจง กรุณาอ่านให้เข้าใจแล้วพิจารณาว่าข้อความใดตรงกับความเป็นจริงและข้อคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด

แบบสอบถามมีทั้งสิ้น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนและข้อมูลปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

ชาย หญิง

2. นักศึกษาชั้นปีที่

ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

3. สาขา

สาขาเทคโนโลยีการประมง สาขาเทคโนโลยี

สาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล สาขาสัตวศาสตร์

สาขาศึกษาทั่วไป

4. คะแนนเฉลี่ยสะสม GPA

- ต่ำกว่า 1.00
 1.00-1.49
 1.50-1.99

5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

- ต่ำกว่า 10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท
 15,001- 20,000 บาท
 20,001-25,000 บาท
 25,000 บาทขึ้นไป

6. รายได้ของนักศึกษาที่ได้รับต่อเดือน

- ต่ำกว่า 2,500 บาท
 2,500 – 3,000 บาท
 3001- 4,000 บาท
 มากกว่า 4,000 บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนและข้อมูลปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ความคิดเห็นของท่าน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านเข้าเรียนทุกครั้ง ยกเว้นเจ็บป่วยหรือมีธุระ					
2. ท่านให้ความสนใจ ตั้งใจเรียนในขณะที่อาจารย์สอน					
3. ท่านตั้งใจฟังบรรยายตลอดคาบเรียน					
4. ท่านพยายามเรียนด้วยความเข้าใจมากกว่าการเรียนด้วยการท่องจำ					
5. ท่านชอบซักถาม ในชั้นเรียน					

ข้อความ	ความคิดเห็นของท่าน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. ท่านให้ความสำคัญร่วมมือในกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมายในชั้นเรียนเป็นอย่างดี					
7. การทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือ ปฏิบัติงานกลุ่มท่านมีส่วนร่วมเสมอ					
8. ท่านค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนเสมอ					
9. ท่านพยายามทำการบ้านและรายงานด้วยตนเอง					
10. ท่านส่งการบ้านและรายงานตรงตามกำหนด					
11. ท่านมีการวางแผนการดูหนังสือเมื่อใกล้สอบ					
12. ท่านมีการดูหนังสือมาก่อนล่วงหน้าที่จะเรียน					
13. หลังเลิกเรียนถ้าไม่เข้าใจ ท่านจะถามเพื่อนหรือถามอาจารย์เพื่อให้เข้าใจ					
14. ท่านจะขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อย					
15. เมื่อมีเวลาว่างท่านมักจะทบทวนเนื้อหาในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว					
16. จำนวนวิชาที่เรียนในแต่ละวันมีความเหมาะสม					
17. ระยะเวลาที่เรียนในแต่ละคาบมีความเหมาะสม					
18. ช่วงเวลาในการเรียน เช่น เข้า ป้าย มีผลต่อการเรียนของท่าน					
19. วิธีการสอนของอาจารย์มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของท่านในวิชานั้น ๆ					
20. จำนวนนักศึกษาต่ออาจารย์มีความเหมาะสม					
21. ท่านให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น					
22. จำนวนกิจกรรมมีความเหมาะสม					
23. ช่วงเวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					

ข้อความ	ความคิดเห็นของท่าน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านต้องคิดและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น					
25. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านกระตือรือร้นมากขึ้น					
26. ท่านคิดว่าการคบเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเรียนในมหาวิทยาลัย					
27. การเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้ท่านจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น					
28. ท่านมีความสามารถที่จะเรียนให้จบการศึกษาได้					
29. ท่านสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้					
30. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนของท่านเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้					

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามตามความต้องการที่แท้จริงของท่าน

1. ปัญหาและอุปสรรคใดบ้างที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการเรียนของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าคณะ ฯ ควรสนับสนุน ส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไขในด้านใดที่เกี่ยวข้องกับท่าน ซึ่งช่วยให้ท่านมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางจันทร์ อุ้ยเอ็ง

วัน เดือน ปีเกิด : 4 กุมภาพันธ์ 2522

สถานที่ติดต่อ : สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

E mail : N_juntra@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสถิติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ , 2543

ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถิติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548

